

Turun sisäiset joukkoliikennelinjat 2, 2A ja 28

Sisällys

1	Sopijapuolet.....	3
2	Sopimuksen tausta, tarkoitus ja kohde.....	3
3	Sopimuskausi	4
4	Asiakirjojen noudattamisjärjestys	4
5	Sopijapuolten keskeiset vastuut.....	4
6	Liikennöintikorvaukset	5
	6.1 Aikataulukaavioiden muodostamisperiaatteet	6
	6.2 Ylimääräiset ajot.....	6
7	Laatupalkkiot	7
8	Korvauksen vähentäminen	7
	8.1 Ajamattomat vuorot	7
	8.2 Palvelurikemaksut	8
	8.3 Kaluston laatu.....	10
9	Korvauksen pidättäminen ja kuittaus	10
10	Maksuaikataulu.....	10
11	Korvaustason tarkistaminen.....	11
12	Ylimääräiset vuorot ja lisääutot	11
13	Tarjousyhteenliittymät.....	11
14	Alihankinta	12
15	Henkilökunta.....	12
16	Matkaliput, tariffit ja rahastusjärjestelmä	13
17	Lippujen myynti ja tilitys	13
18	Maksaneisuuden tarkastus	14
19	Reaaliaikainen matkustajainformaatio.....	14
20	Tutkimukset	14
21	Valvonta ja raportointi	14
22	Pääteaseman WC.....	15
23	Vakuudet	15
24	Palveluntuottajalla olevat luvat.....	15
25	Toimitusvarmuus	15
26	Kuljetuskalustoa koskevat vaatimukset.....	15
27	Palvelua suorittavia kuljettajia koskevat vaatimukset	16

28	Palvelun raportointi	16
29	Yhteydenpito sopimuskauden aikana	16
30	Vahingonkorvausvelvollisuus	17
31	Salassapito	17
32	Sopimuksen siirto	17
33	Sopimuksen muutokset	18
34	Ylivoimainen este.....	18
35	Sopimuksen purku ja hinnanalennus	18
36	Sopimuksen irtisanominen muuttuneiden olosuhteiden johdosta	20
37	Elinkeinonharjoittajien välinen kielletty kilpailunrajoitus	20
38	Maksuehto	20
39	Muut ehdot	20
40	Erimielisyyksien ratkaiseminen	21
41	Sopimuksessa sovellettava lainsäädäntö.....	21
42	Allekirjoitukset.....	21

Liitteet

Liite 1, Laatupalkkiot

Liite 2, Rahastuslaitteiden luovutussopimus

Tarjouspyyntö pp.kk.2016 liitteineen

Liikennöitsijän tarjous pp.kk.2016 liitteineen

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan hankintapäätös pp.kk.2016

Turun sisäiset joukkoliikennelinjat 2, 2A ja 28

1 Sopijapuolet

Tilaaaja	Turun kaupunki / kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
Y-tunnus	0204819-8
Osoite	Seudullinen joukkoliikenne, PL 355, 20101 Turku
Tilaaajan yhteyshenkilöt	Lauri Jorasmaa

Liikennöitsijä	xx
Y-tunnus	xx
Osoite	xx
Liikennöitsijän yhteyshenkilö	xx

Yhteyshenkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista ja tiedottaa siitä oman organisaationsa sisällä ja toiselle sopijapuolelle. Yhteyshenkilön vaihtumisesta on heti ilmoitettava toisen sopijapuolen yhteyshenkilölle. Yhteyshenkilön vaihtumisessa ei ole kyse varsinaisesta sopimuksen muutoksesta.

2 Sopimuksen tausta, tarkoitus ja kohde

Tämän sopimuksen ehtojen mukaisesti Tilaaaja hankkii Liikennöitsijältä linja-autoliikenteen linjojen 2, 2A ja 28 henkilölinjaliikenteen kuljetuspalvelua.

Palvelun on oltava sopimuksen mukainen ja toimittava sovitulla tavalla. Liikennöitsijä vastaa siitä, että palvelu täyttää tässä sopimuksessa ja sen liitteenä olevissa asiakirjoissa yksilöidyt vaatimukset ja yhteisesti kirjallisesti sovitut määritykset. Palvelun on koko sopimuskaudella täytettävä vaatimukset, jotka perustuvat lakiin tai sen nojalla annettuun asetukseen tai viranomaismääräykseen ja jotka ovat voimassa sopimuksen tekohetkellä tai jotka ovat silloin julkaistu ja säädetty tulemaan voimaan sopimuskauden aikana. Tilaaaja voi lisätä sopimuksen mukaista vuotuista ajokilometrien määrää enintään 20 % (tällöin ei ole kyse varsinaisesta option käytöstä) ja vähentää enintään 20 % sopimuskauden aikana. Kuitenkin vuoden aikana tilaaaja voi lisätä tai vähentää sopimuksen mukaista vuotuista ajokilometrien määrää enintään 10 %. Tätä suuremmista muutoksista tai lopetettavaksi aiotusta liikennekokonaisuudesta sovitaan Liikennöitsijän kanssa erikseen. Muutoksista ilmoitetaan Liikennöitsijälle viimeistään neljä (4) kuukautta ennen niiden toteuttamista.

Liikennöitsijä sitoutuu ammattimaiseen töiden järjestelyyn ja toimintansa kehittämiseen. Sopijapuolet pyrkivät kestäväen kehityksen periaatteet ja ympäristön sekä esteettömyyden huomioonottavaan yhteistyöhön. Tämä edellyttää sopijapuolilta avoimuutta, luottamusta ja vuorovaikutusta sopimuksen toimivuuden kehittämiseksi.

Hankintasopimus perustuu Tilaaajan järjestämään tarjouskilpailuun ja siitä tehtyyn Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan hankintapäätökseen pp.kk.2016 § xx.

3 Sopimuskausi

Sopimus syntyy sen allekirjoittamisella. Sopimuskausi on 1.1.2017–31.12.2023.

Sopimuskautta voidaan Tilaajan niin päättäessä jatkaa alkuperäisin ehdoin enintään kolmella (3) vuodella (optio). Päätös sopimuksen mahdollisesta jatkamisesta tehdään kolmen (3) vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä. Optiokaudelle tehdään erillinen sopimus.

4 Asiakirjojen noudattamisjärjestys

Jos tämän sopimuksen ja siinä mainittujen muiden asiakirjojen sisällöt ovat keskenään ristiriidassa, on asiakirjojen noudattamisjärjestys seuraava:

1. Tämä sopimus
2. Hankintapäätös pp.kk.2016 § xx
3. Tarjouspyyntö pp.kk.2016 liitteinen
4. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2014 PALVELUT)
5. Liikennöitsijän tarjous pp.kk.2016 liitteinen.

5 Sopijapuolten keskeiset vastuut

Tilaaja vastaa:

- linja-autoihin tai kuljettajiin kohdistuneen palautteen ja muiden toiminnassa ilmenneiden puutteiden ilmoittamisesta Liikennöitsijälle viivytyksettä (Liikennöitsijä puuttuu ongelmakohtiin välittömästi ja tiedottaa toimenpiteistä Tilaajalle)
- huolehtii liikenteen yleismarkkinoinnista ja yleisestä tiedottamisesta ja aikataulujen painattamisesta
- siitä, että Tilaaja ei suorita suoraan tai välillisesti mitään maksua suoraan yksittäiselle liikennöitsijän työntekijälle.

Liikennöitsijä vastaa:

- siitä, että Liikennöitsijä sitoutuu noudattamaan tarjouksessa ilmoittamiin hintoihin sekä vastaa tarjouksessaan ilmoittamien tietojen oikeellisuudesta
- itsenäisenä liikenteenharjoittajana sopimuksessa ja siihen liitetyissä asiakirjoissa määritellyn liikenteen hoitamisesta, joka tapahtuu aikataulujen mukaisesti kiinnittäen erityistä huomiota matkustajapalveluun ja muuhun palvelun laatuun
- vastuuhenkilön nimeämisestä, jolle Tilaaja tai hänen edustajansa voi antaa sopimustehtävien hoitoon liittyviä ohjeita tai huomautuksia yhtä pätevästi kuin ne olisi annettu suoraan Liikennöitsijälle
- liikenteessä käytettävien linja-autojen turvallisuudesta, hyväkuntoisuudesta ja siisteydestä sekä että ko. linja-autot täyttävät ominaisuuksiltaan ja tyypiltään tarjouspyyntöasiakirjoissa asetetut vaatimukset (ominaisuuksiltaan ja tyypiltään muunlaisia linja-autoja saadaan käyttää ai-noastaan poikkeuksellisesti ja Tilaajan suostumuksella silloin, kun linja-

autoja ei ole välttämättömien korjaustöiden, varaosien saantivaikeuksien tai valmistajan toimitusvaikeuksien vuoksi taikka jostakin muusta liikennöitsijästä riippumattomasta syystä käytettävissä). Tämän vaikutuksesta Liikennöitsijälle maksettavaan korvaukseen on määrätty näiden ehtojen kohdassa 8

- siitä, että linja-autoissa käytetään ympäristön kannalta mahdollisimman hyvää polttoainetta. Dieselbusseissa on käytettävä tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvaa rikitöntä dieselöljyä, jonka rikkipitoisuus on enintään 10 milligrammaa kiloa kohden (nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 1471/1994 muutoksineen 2 §:n 6 kohta). Mikäli ko. polttoainetta koskeva lainsäädäntö tai viranomaismääräykset tiukentuvat, tämä vaatimus tiukentuu vastaavasti
- siitä, ettei liikenteessä käytettävien autojen keski-ikä ylitä tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyä kohdekohtaista vaatimusta (linja-auton iän ja keski-iän laskentatapa on esitetty tarjouspyynnössä linja-autokalustoa koskevissa vaatimuksissa)
- liikennöimänsä liikenteen aikataulujen jakelusta ja myynnistä linja-autoissa Tilaajan erikseen antamien ohjeiden mukaisesti
- siitä, että linja-autoissa on kohtuullisesti maksutonta sisätilaa (vähintään yksi A4-kokoa oleva tiedotekehikko) Tilaajan joukkoliikenteen tiedotuksille sekä huolehtii näiden tiedotusten kiinnittämisestä ja poistamisesta
- siitä, että linja-autoissa ei ole hyvien tapojen vastaisia mainoksia eikä julkisen liikenteen käyttöä heikentäviä mainoksia
- siitä, että linja-autot on maalattu tilaajaväriin maalausohjeen mukaisesti
- siitä, että noudattaa liikennöintitoiminnassaan kulloinkin voimassa olevia lakeja, asetuksia ja viranomaismääräyksiä
- siitä, että noudattaa kilpailutetussa liikenteessä Tilaajan joukkoliikennelautakunnan kulloinkin voimassa olevia mainosehtoja (tällä hetkellä päätös 17.6.2010 § 114)
- siitä, että liikennöitsijän omiin mainostauluihin on haettu ja saatu tilaajan hyväksyntä.
- alalla tavanomaisten vakuutusten voimassa pitämisestä
- siitä, että ongelmakohtiin puututaan välittömästi ja toimenpiteistä tiedotetaan kirjallisesti Tilaajan yhteyshenkilölle
- kestävän kehityksen, ympäristöasioiden ja esteettömyyden huomioimisesta toiminnassaan.

6 Liikennöintikorvaukset

Tilaaja maksaa sopimuksen mukaisesta liikenteen hoidosta Liikennöitsijälle korvauksen, joka lasketaan Tilaajan laatimista ja hyväksymistä aikataulukaaavioista seuraavien neljän ajosuoritteen yksikköhintojen perusteella:

Linjakilometrit (km) ovat aikataulun mukaisten vuorojen kilometrit lisättyinä aikataulukaaavioissa esitetyillä siirtoajoilla. Kustannustekijänä linjakilometreihin katsotaan sisältyvän poltto- ja voiteluaine- sekä rengaskustannukset, korjaus- ja huoltopalkat sosiaalimenoineen sekä korjaus- ja huoltotarvikkeet.

Linjatunnit (h) ovat ajokaavioissa esitettyjen aikataulupalojen kokonaisaika, joka sisältää aikataulun mukaisia vuoroja sekä mahdollisia siirtoajoja. Kustannustekijänä linjatunteihin katsotaan sisältyvän kuljettajien palkat sosiaalimenoineen.

Autopäivät (ap) ovat aikataulukaaavion mukaisen liikenteen hoitamiseen suurin samanaikaisesti tarvittava linja-autojen määrä. Kustannustekijänä autopäiviin katsotaan sisältyvän linja-autokaluston pääomakustannukset.

Myös yleiskustannusten katsotaan sisältyvän yksikköhintoihin.

Liikenteen määrän muutokset sopimuskauden aikana otetaan huomioon toteutuneiden ajosuoritteiden mukaisina käyttäen korvausperusteena ajosuoritteiden yksikköhintoja. Ajosuoritteiden muutos lasketaan aikataulukaaaviosta.

Korvaus maksetaan toteutuneiden ajosuoritteiden perusteella.

6.1 Aikataulukaavioiden muodostamisperiaatteet

Aikataulukaavio on linjan/linjaryhmän liikennöintisuoritteiden laskentamalli, jolla määritellään Liikennöitsijälle korvattavien linjakilometrien, linjatuntien ja autopäivien määrä ns. jatkuvalla kalustokierrolla. Työehtosopimuksen, ajo- ja lepoaikalain tai vastaavia rajoitteita ei huomioida. Periaate on, että kalusto on mahdollisimman taloudellisessa käytössä.

Tilaajan laskemaan ajoaikaan ei saa sisällyttää ajo- ja työaikalakien eikä työehtosopimusten vaatimia taukoja.

Aikataulukaavio laaditaan linja- tai linjastokohtaisesti. Määrittelyn lähtökohtana on, että samaan kaavioon otetaan ne aikataulut, joiden kesken on suunniteltu yhteinen toisiinsa niveltävä autokierto.

Kahden tai useamman liikenteenharjoittajan yhteisesti liikennöimällä linjalla suoritteet lasketaan niin kuin linjaa liikennöisi yksi liikenteenharjoittaja.

Linjakilometreiksi lasketaan aikataulun mukaisten vuorojen kilometrit lisättyinä aikataulukaavioissa esitetyillä siirtoajoilla. Ajosivun pituudet mitataan maastossa suunnittain ja ajosivun pituus pyöristetään lähimpään 100 metriin.

Linjatunneiksi lasketaan em. linjakilometrien tuottamiseen kuluva aika seuraavasti:

Aikataulukaavio koostuu yhdestä tai useammasta aikataulupalasta. Aikataulupala alkaa kullakin autolla ensimmäisestä aikataulun mukaisesta lähtöajasta. Aikataulupala päättyy kullakin autolla palan viimeisen lähdön matka-ajan päättyessä. Viimeisen lähdön matka-aika lasketaan linjoittain 1 min tarkkuudella. Aikataulupala sisältää aikataulun mukaisia vuoroja sekä mahdollisia siirtoajoja. Aikataulupalat lasketaan erillisiksi, jos edellisen lähdön laskennallisen päättymisajan ja seuraavan lähdön alkamisajan välinen ero on 61 minuuttia tai enemmän.

Autopäiviksi lasketaan kunakin päivänä aikataulukaavioista laskettu, suurin linjoilla samanaikaisesti tarvittava automäärä.

6.2 Ylimääräiset ajot

Ylimääräisistä ajoista sovitaan tapausittain. Tapauksesta riippuen voidaan

ylimääräisten ajojen linjakilometreihin ja -tunteihin sisällyttää myös ajoon liittyvä siirtoajo.

Ylimääräiset ajot otetaan huomioon kuukausittain todellisten suoritteiden mukaisina. Mikäli ylimääräinen vuoro aiheuttaa todellisen lisäauton tarpeen, maksetaan ylimääräisestä vuorosta linjatuntien ja linjakilometriä lisäksi myös autopäiväkorvaus.

Mikäli liikenteessä tarvitaan satunnaisia lisäajoja esim. koululais- ja lastentarharyhmien aiheuttaman lisäkapasiteettitarpeen vuoksi, maksaa Tilaaaja näistä ajoista linjatuntikorvauksen vähintään kahdelta tunnilta sekä kilometrikustannukset todellisten linjakilometriä mukaisesti. Autopäiväkorvausta ei näistä ajoista makseta.

Laskutus- yms. lisiä ei hyväksytä.

Viivästyskorke on enintään kulloinkin voimassa olevan korkolain mukainen.

7 Laaturipalkkiot

Mahdollinen laaturipalkkio perustuu asiakastyytyväisyysmittauksiin, joiden suorittamistavasta ja suuruudesta päättää Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikennelautakunta päättää kullakin hetkellä voimassa olevista laaturipalkkioperusteista. Tällä hetkellä voimassa oleva mittaustapa ja bonusprosentit on esitetty sopimuksen liitteessä 1.

Laaturipalkkiota ei makseta yritykselle, jos sen ajamaton linjakilometrimäärä ylittää 0,1 % laaturipalkkiokaudella.

8 Korvauksen vähentäminen

8.1 Ajamattomat vuorot

Ajamatta jääneestä liikenteestä ei makseta korvausta. Ajamatta jääneen vuoron vuoksi kokonaiskorvausta pienennetään ajamatta jääneen vuoron linjatuntien ja linjakilometriä määrällä. Ajamatta jääneiden lähtöjen linjakilometreihin ja linjatunteihin sisällytetään myös lähtöihin liittyvät siirtoajojen suoritteet. Autopäivä vähennetään mikäli ajamaton osuus vähentää kohteen ajokaavioista laskettua suurinta samanaikaisesti tarvittavaa automäärää.

Vuoro katsotaan ajamattomaksi myös, jos linja-auton lähtö viivästyy vähintään kymmenen (10) minuuttia taikka, jos linja-auto lähtee päätepysäkiltä / Kauppatorilta etuajassa taikka myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö.

Edellä mainittua vähennystä ei tehdä siltä osin, kuin ajamattomuus on aiheutunut ylivoimaisesta esteestä, johon liikennöitsijä ei ole voinut vaikuttaa

Ajamattoman linjakilometrimäärän ylittäessä kalenterikuukaudessa 0.05 % kohteen tilatusta linjakilometrimäärästä, vähennetään ko. kuukauden ajamattomien linjakilometriä ja linjatuntien osuus kaksinkertaisena ja kolminkertaisena mikäli ylitys on suurempi kuin 0,1 %.

Lisäksi ajamattomasta vuorosta peritään määrätty palvelurikemaksu.

8.2 Palvelurikemaksut

Mikäli liikenteenhoidossa tapahtuu selviä palvelurikkeitä, niin liikennöitsijä on velvollinen hyvittämään rikkeen maksamalla Tilaajalle palvelurikemaksun. Tarvittaessa maksuvelvollisuus todetaan yhteisesti Tilaajan ja liikennöitsijän neuvottelussa.

Liikennöitsijä on velvollinen osallistumaan tai lähettämään edustajansa kerran kuukaudessa pidettäviin liikennöitsijäneuvotteluihin, joissa käydään läpi mm. asiakaspalautteet. Liikennöitsijän lausunnot asiakaspalautteisiin tulee saada seuraavaan kokoukseen mennessä, joissa viimeistään päätetään seuraamuksista.

Palvelurikemaksut, joiden suuruutta ja perusteita voidaan yksipuolisesti muuttaa Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan (tai sitä vastaavan päätöksentekuelimen) päätöksellä, peritään kilpailutushetkellä seuraavista rikkeistä:

1A.	Ajamaton vuoro, joka lähtee ennen klo 8.00	300 €
1B.	Ajamaton vuoro muuna aikana	50 €
2	Myöhästymisen autokierron aikataulupalan ensimmäiseltä vuorolta > 2 min	150 €
3.	Siivoamaton tai pesemätön bussi	100 €
4.	Linjakilvet väärin	100 €
5.	Törkeät asiakaspalvelurikkeet	200 €
6.	Lievemmät asiakaspalvelurikkeet	50 €
7.	Pääte pysäkillä tuloaikojen laiminlyönti	100 €
8.	Kuljettajan pukeutuminen ei ole asianmukainen	100 €
9.	Linja-auton tarpeeton tyhjäkäyttäminen	100 €
10.	Rahastusriike	60 x kertalipun hinta
11.	Ajamattoman tai väärän tyyppisellä kalustolla ajetun vuoron ilmoittamatta jättäminen säädetyssä ajassa	300 €
12.	Oikean lähdön valitsematta jättäminen rahastuslaitteelta	50 €

Tarkennukset:

1. Ajamaton vuoro
Ajamatta jääneestä liikenteestä peritään palvelurikemaksu joko kohdan 1A tai 1B mukaan linjasivuittain.
2. Myöhästymisen autokierron aikataulupalan ensimmäiseltä vuorolta
Liikennöitsijän on mitoitettava varikkosivuihin riittävästi aikaa.
3. Siivoamaton tai pesemätön bussi

- Bussi katsotaan siivoamattomaksi tai pesemättömäksi, mikäli sitä ei ole pesty tai siivottu uuden liikennöintivuorokauden alettua.
4. Linjakilvet väärin
Linjakilvitys ei vastaa annettuja ohjeita.
Varikko- siirto- tms. ajossa olevalla bussilla ovat linjakilvet esillä. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että bussi ajaa varikko-, siirto- tms. ajoa etukilvet esillä omalla linjareitillään.
  5. Törkeät asiakaspalvelurikkeet
Kuljettaja tai muu liikennöitsijän henkilökuntaan kuuluva käyttäytyy palvelutilanteessa asiakasta kohtaan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomalla ja törkeällä tavalla.
  6. Lievemmat asiakaspalvelurikkeet
Lievemiksi asiakaspalvelurikkeiksi katsotaan mm. se, ettei kuljettaja hallitse rahastuslaitteen käyttöä, perusteeton ohiajo pysäkillä, asiakasta loukkaava kielenkäyttö, reitinosan ajamatta jättäminen, matalalattiabussin sijasta ajetaan korkealattiaisella bussilla, telibussin sijasta ajetaan 2-akselisella bussilla, rahastusvirheen korjaamatta jättäminen ja linja-autossa tupakointi eli tupakkalain noudattamatta jättäminen.
  7. Päätepysäkillä tuloaikojen laiminlyönti
Tilaajan maksamalla ajalla ollessaan kuljettajan tulee, mikäli se liikennöintiolosuhteiden perusteella on mahdollista, ajaa bussi päätepysäkillä niin hyvissä ajoin, että matkustajat voivat rauhassa nousta autoon ja maksaa matkansa ennen aikataulunmukaista lähtöaikaa. Päätepysäkillä tuloaika katsotaan laiminlyödyksi, jos bussi ei saavu päätepysäkillä tai jos kuljettaja ei pääte- tai ajantasauspysäkillä odottaessaan anna matkustajille sisäänpääsymahdollisuutta bussiin vaikka se liikennöintiolosuhteiden perusteella olisi mahdollista. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, jos matkustajien sisäänpääsyä bussiin viivytetään huonoissa sääoloissa tarpeettomasti.
  8. Kuljettajan pukeutuminen
Kuljettajan vaatetus ei vastaa asetettuja vaatimuksia.
  9. Linja-auton tarpeeton tyhjäkäyttäminen
Autojen tyhjäkäyttämisestä annetun lain noudattamatta jättäminen.
  10. Rahastusriike
Matkustajalle annettu matkalippuposite on tarkoituksellisesti virheellinen, tai tositetta ei ole annettu lainkaan.
  11. Ajamattoman tai vääranäntyyppisellä kalustolla ajetun vuoron ilmoittamatta jättäminen säädetyssä ajassa
Kirjallinen tai suullinen ilmoitus ajamattomista, myöhästyneistä tai vääranäntyyppisellä kalustolla ajetuista vuoroista on annettava seuraavaan arkipäivään klo 15.00 mennessä.
  12. Oikean lähdon valitsematta jättäminen rahastuslaitteelta

Reaaliaikaisen matkustajainformaation toimiminen ja vuorokohtaisten matkustajamäärien seuranta edellyttää, että kuljettaja valitsee oikean lähdön rahastuslaitteelta.

8.3 Kaluston laatu

Korvauksen määrää vähennetään jos käytettyjen linja-autojen keski-ikä ylittää tarjouspyynnön vaatimukset. Mikäli keski-ikä ylittyy 0 - 2 vuodella, alennetaan sopimuksen perusteella kilpailukohteesta kuukausittain maksettavaa korvausta 3 %:lla. Mikäli keski-ikä ylittyy yli kahdella vuodella, alennetaan korvausta vastaavasti 6 %:lla.

Mikäli uusien autojen toimitus siirtyy liikennöinnin aloittamispäivän jälkeen, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta kuukausittain maksettavaa korvausta 5 %:lla näille linja-autoille suunnitellun liikenteen osalta. Mikäli uusien autojen toimittaminen viivästyy tarjouksessa ilmoitetun ja/tai sopimusneuvotteluissa sovitun siirtymäajan jälkeen, alennetaan korvausta näille autoille suunnitellun liikenteen osalta 10 %:lla. Korvauksen alennusta laskettaessa uusilla autoilla oletetaan ajettavan ne kalustokierrot, joissa syntyy suurimmat vuotuiset ajosuoritteet.

Jos käytettävien linja-autojen ominaisuudet ovat huonommat (esim. tekniset laitteet ja varusteet eivät ole kunnossa) kuin tarjouksessa on esitetty tai matalalattiatibussin sijasta liikennöidään korkealattiaisella bussilla, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta kuukausittain maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokiertojen osalta 15 %:lla ja 25 %:lla, mikäli telilinja-auton sijasta liikennöidään 2-akselisella linja-autolla. Mikäli liikennöidään yli-ikäisellä autolla, vähennetään 50 %:lla maksettavaa liikennöintikorvausta.

Vara-autojen käyttöä seurataan tilaajan toimesta lippu- ja maksujärjestelmästä saatavien tietojen avulla. Jos kilpailukohteen kilometri- tai tuntisuoritteista on kuukausitasolla ajettu vara-autoiksi ilmoitetulla kalustolla yli 7 %, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta kuukausittain maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokiertojen osalta 25 %:lla. Tilaaja ja liikennöitsijä voivat tilapäisesti sopia vara-autoilla ajettavien suoritteiden lisäämisestä.

Jos käytettävien linja-autojen ulkoväri ei vastaa tilaajavärimäärittelyä, vähennetään sopimuksen perusteella kilpailukohteesta kuukausittain maksettavaa korvausta näiden linja-autojen tilattujen autokiertojen osalta 10 %:lla.

9 Korvauksen pidättäminen ja kuittaus

Tilaajalla on oikeus Liikennöitsijää enempi kuulematta pidättää Liikennöitsijän saatava kokonaan tai osaksi ja käyttää sitä saataviensa kuittaamiseen riippumatta saatavan syntyperusteesta.

10 Maksuaikataulu

Tilaaja maksaa liikennöintikorvaukset kuukausittain siten, kuin erikseen sovitaan. Palvelurikemaksut peritään kuukausittain.

11 Korvaustason tarkistaminen

Tarjouksen mukaiset ajosuoritteiden yksikköhinnat tarkistetaan Tilastokeskuksen linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksin muutoksen perusteella täysimääräisesti liikennöinnin aloittamispäivää edeltävän vuosineljänneksen indeksin tasoon.

Tämän jälkeen ajosuoritteiden yksikköhintoja tarkistetaan neljännesvuosittain indeksin perusteella siten, että toteutuneesta indeksin muutoksesta otetaan huomioon 100 %. Indeksien tarkistuskerroin on kahden tarkistamisajankohtaa edeltävien vuosineljänneksien indeksien pistelukujen osamäärä. Esimerkiksi vuoden viimeisen vuosineljänneksen yksikköhinnat saadaan tarkistamalla kolmannen vuosineljänneksen hintoja kolmannen ja toisen vuosineljänneksen indeksien pistelukujen osamäärällä.

Korvaustason tarkistamisessa käytetään yksikköhintoja, jotka eivät sisällä arvonlisäveroa.

Mikäli henkilökuljetuspalveluille määrätty arvonlisävero muuttuu joko säädös-
muutoksen tai verotuskäytännön muuttumisen vuoksi, palvelujen hinnat muuttuvat vastaavasti.

Mikäli Tilaajan asettamat kalustovaatimukset muuttuvat olennaisesti, voidaan sopimushintaa tarkistaa sopimuskauden aikana. Sopimushinnan tarkistusehdotus on annettava riittävän ajoissa kirjallisesti Tilaajalle. Tarkistuksen huomioonotamisen edellytyksenä on, että sen peruste on syntynyt sopimukseen johtaneen tarjouksen antamisen jälkeen Tilaajan aloitteesta, ja että se on sopimuksen suorituksen välittömästi ja olennaisesti vaikuttava. Ellei Tilaaja hyväksy hinnantarkistusta, sen tulee kuukauden kuluessa tarkistusilmoituksesta ilmoittaa asiasta kirjallisesti Liikennöitsijälle, minkä jälkeen tulee välittömästi käynnistää neuvottelut. Ellei hinnasta päästä sopimukseen, on Tilaajalla ja Liikennöitsijällä oikeus irtisanoa sopimus 12 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen.

12 Ylimääräiset vuorot ja lisäautot

Liikennöitsijä on velvollinen ajamaan yhden arkivuorokauden varoitusajalla satunnaisia ylimääräisiä vuoroja sekä asettamaan kolmen arkivuorokauden varoitusajalla pysyvän lisäauton aikataulun mukaiselle vuorolle.

Pysyvästi asetettava lisäauto lisätään aikataulukaaavioon ja siitä maksetaan kaavion muutoksen mukainen ajosuoritteiden yksikköhintoihin perustuva lisäkorvaus.

Liikennöitsijällä on myös velvollisuus hoitaa erikoistilanteiden (uudenvuoden aatto, vappu jne.) vaatima lisäliikenne.

13 Tarjousyhteenliittymät

Liikennöitsijät voivat Suomea sitovien sopimusten ja voimassa olevan kilpailulainsäädännön sallimissa puitteissa muodostaa tarjousyhteenliittymiä, jotka jättävät yhteisiä tarjouksia kilpailtavana olevasta liikenteestä.

Tilajalla on oikeus edellyttää mahdolliselta tarjousryhmittymältä yritysten välisiä sopimuksia tai muita sopimuksia joilla osoitetaan, että vaaditut edellytykset täyttävät voimavarat ovat tarjoajien taikka ryhmittymän käytettävissä sopimus-aikana hankintasopimuksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

Tarjousyhteenliittymä nimeää liikenteestä vastaavan henkilön.

14 Alihankinta

Jos liikennöinnissä käytetään alihankkijaa, kuuluu vastuu liikenteen hoidosta sopimuksen tehneelle Liikennöitsijälle. Alihankkijat ja muutokset alihankkijoissa tulee ilmoittaa Tilajalle hyväksyttäväksi. Tilaja ratkaisee alihankkijan kelpoisuuden soveltuvin osin samoilla perusteilla kuin varsinaisen Liikennöitsijän kelpoisuuden. Kaikki näiden ehtojen määräykset koskevat soveltuvin osin myös alihankkijan liikennöintiä, linja-autokalustoa ja henkilökuntaa.

Alihankinnan käyttäminen voidaan kieltää, mikäli alihankintana järjestetty liikenne ei täytä sopimusasiakirjojen mukaisia vaatimuksia. Liikennöitsijä vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta (työstä, tuloksista ja palvelun laadusta) kuten omastaan. Liikennöitsijä vastaa myös siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan Liikennöitsijälle asetettuja velvoitteita. Alihankkijasta on pyydettyäessä toimitettava tämän sopimuksen kohdassa 29 (Yhteydenpito sopimuskauden aikana) mainitut selvitykset.

15 Henkilökunta

Liikennöitsijä vastaa työnantajana liikennettä palvelevasta henkilökunnastaan ja, että henkilökunta noudattaa liitteenä olevia laatuvaatimuksia ja että ostoliikennesopimusten tarkoittamassa liikenteessä noudatetaan voimassaolevia yleissitovia työmarkkinasopimuksia. Lisäksi edellytetään, että liikennöitsijä järjestää vuosittain koko asiakaspalveluhenkilökunnalleen vähintään yhden työpäivän kestävä koulutustilaisuuden, jossa painopiste on asiakaspalvelun parantamisessa. Järjestettävä koulutus on määritelty Liikennöitsijän tarjouksen kohdassa 3.7 (Laatuohjelma).

Lisäksi Liikennöitsijä vastaa:

- työvälineistä ja -vaatuksesta
- työn johtamisesta ja työn valvonnasta
- kuljettajien palvelussuhteen ehdoista, työsopimuksen solmimisesta ja palkanmaksusta sekä kaikkien lakisääteisten työnantajamaksujen suorittamisesta lomakorvaukset mukaan lukien
- siitä, että kuljettajilla on tehtävän edellyttämä riittävä kokemus ja osaaminen
- työntekijöiden perehdyttämisestä ja tarpeelliseksi katsottavan lisäkoulutuksen järjestämisestä
- siitä, että Turun joukkoliikenteen voimassaoleva palveluohjekirja on aina mukana busseissa
- siitä, että kuljettaja kohtelee matkustajia asiallisesti ja kohteliaasti ja ottaa huomioon kunkin matkustajan erityiset tarpeet
- sen varmistamisesta, että kuljettajana ei ole henkilö, jolta sairauden, vian, vamman tai väsymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta

- syystä puuttuvat siihen tarvittavat edellytykset
- sen varmistamisesta, että kuljettaja noudattaa liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi
- sijaisjärjestelyistä mahdollisten sairaustapausten tai muiden yllättävien poissaolojen varalle
- kuljettajien riittävästä kielitaidosta (Turun kaupunki on kaksikielinen)
- työntekijänsä puolesta Tilaajalle aiheutetuista vahingoista.

16 Matkaliput, tariffit ja rahastusjärjestelmä

Liikenteessä noudatetaan Tilaajan määräämää tariffia ja lipputuotteita. Tilaaja edellyttää hankkimiansa rahastuslaitteiden asentamista ja käyttämistä linja-autoissa.

Linja-autoihin asennetaan seudullisen joukkoliikenteen omistamat rahastuslaitteet autokiertojen ja vaadittujen autojen määrän mukaan. Mikäli liikennöitsijä tarvitsee enemmän laitteita, tulee niiden toimittamisesta sopia erikseen liikennöitsijän ja seudullisen joukkoliikenteen välillä. Vaihtaessaan kalustoa sopimuskauden aikana liikennöitsijä kustantaa rahastuslaitteiden kaapeloinnit, asennustarvikkeet ja asennustyöt. Liikennöitsijä on velvollinen huolehtimaan seudullisen joukkoliikenteen hankkimista laitteista ja niiden huolloista osoitussa huoltopisteessä. Normaalisti käytöstä poikkeava korjaustarve on liikennöitsijän hoidettava kustannuksellaan.

Maksu- ja informaatiojärjestelmään liittyen liikennöitsijä on velvollinen pitämään yllä kalustoluetteloja ja kuljettajarekisteriä sekä tallentamaan järjestelmään yksittäisten bussien päivittäisen ajo-ohjelman sisältämät linjasivut (=bussin päivän liikennöinti), mikäli liikennöitsijä ei aja seudullisen joukkoliikenteen laatimien autokiertojen mukaisesti. Näitä ylläpitotoimia varten seudullinen joukkoliikenne järjestää liikennöitsijälle maksu- ja informaatiojärjestelmän taustajärjestelmään käyttöliittymän. Lisäksi liikennöitsijä on velvollinen sijoittamaan seudullisen joukkoliikenteen omistamia mahdollisia muita maksu- ja informaatiolaitteita linja-autoihin sekä huolehtimaan näiden tiedonsiirron kustannuksista.

Rahastusjärjestelmään kuuluu hätäpainike. Liikennöitsijä vastaa mahdollisista hätäviesteistä ja niiden tarvitsemista toimenpiteistä.

17 Lippujen myynti ja tilitys

Liikennöitsijä on velvollinen myymään Turun sisäisen liikenteen tariffijärjestelmään kuuluvia lippuja ja "tankkaamaan" etäkortteja Tilaajan hyväksymällä tavalla.

Liikennöitsijä vastaa rahastuslaitteista ja etäkortin lukulaitteista ja niiden normaalista huollosta.

Lipputulot ovat Tilaajan ennakkomaksua Liikennöitsijälle, ja ne ovat heti Liikennöitsijän käytettävissä. Liikennöitsijän on raportoitava Tilaajalle kaikki Turun tariffijärjestelmään kuuluvien lippujen myynnistä saamansa tulot kuukau-

sittain seuraavana kuukautena samaan aikaan, kun liikennöitsijä esittää laskun liikennöintikorvauksista. Tilaajan määrittämän rahastusjärjestelmän tai muun vastaavan tietojärjestelmän antamaa tietoa pidetään luotettavana selvityksenä lipputulosten oikeasta määrästä, ellei Liikennöitsijä pysty luotettavasti osoittamaan siinä ilmeistä virhettä. Lipputulosten määrittämistä varten Liikennöitsijän on huolehdittava siitä, että kaikkien linja-autojen osalta rahastustiedot on siirretty Tilaajalle kuukauden viimeisen päivän liikennöinnin jälkeen. Tilaaja vähentää ennakkomaksun (liikennöinnin lipputulot) liikennöintikorvauslaskusta.

18 Maksaneisuuden tarkastus

Linja-autonkuljettajat huolehtivat siitä, että kaikilla matkustajilla on linja-autossa matkustaessaan voimassaoleva matkalippu. Tilaaja huolehtii matkalippujen tarkastuksesta. Tilaajan (JLT:n) tarkastajalla on oikeus tarkistaa linja-autoissa olevien rahastuslaitteiden oikeellisuus.

19 Reaaliaikainen matkustajainformaatio

Turussa on käytössä kevyt reaaliaikainen matkustajainformaatiojärjestelmä. Järjestelmän toimivuus edellyttää, että kuljettaja valitsee rahastuslaitteelta oikean lähden ja tarpeen vaatiessa askeltaa rahastuslaitteen oikealle pysäkillä.

20 Tutkimukset

Tilaaja suorittaa kustannuksellaan palvelutasoon, linjastoon ja liikenteen suunnitteluun tarvittavat tutkimukset. Liikennöitsijän henkilökunta avustaa tutkimusten teossa. Tästä ei makseta erillistä korvausta.

21 Valvonta ja raportointi

Tilaajalla on oikeus:

- tarkastaa lippujen myyntiä sekä liikennöitsijän lippukirjanpitoon, ajosuoritteisiin ja linja-autojen käyttöön liittyviä asiakirjoja
- valvoa reittien ja aikataulujen sekä linja-autokalustoa ja palvelutasoa koskevien määräysten noudattamista.

Liikennöitsijä valvoo linjojensa liikennöintiä ja toimittaa Tilaajan yhteyshenkilölle seuraavat seurantaraportit ja asiakirjat:

1. Kirjallinen yhteenveto ylimääräisistä, ajamattomista ja myöhästyneistä vuoroista seuraavan kuukauden neljänteen arkipäivään mennessä sekä suullinen tai kirjallinen ilmoitus ajamattomista vuoroista seuraavaan arkipäivään klo 15.00 mennessä.
2. Kirjallinen ilmoitus niistä vuoroista, jotka on ajettu muilla kuin sopimusasiakirjoissa määritellyillä linja-autoilla seuraavan kuukauden neljänteen arkipäivään mennessä.
3. Henkilökunnan koulutusohjelma ja yhteenveto toteutuneesta koulutuksesta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.
4. Liikennöitsijän tilinpäätösasiakirjat kahden (2) kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.

5. Verottajan todistus siitä, että liikennöitsijällä ei ole vastuullaan verovelkaa vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.
6. Vakuutusyhtiön ilmoitus siitä, että työntekijöiden eläkevakuutusmaksut on maksettu vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

22 Pääteaseman WC

Tilaaaja luovuttaa Liikennöitsijän kuljettajien käyttöön pääteaseman WC:n, mikäli sellainen pääteasemalla on. Liikennöitsijä maksaa aiheutuvat käyttö-kustannukset (sähkö, vesi, siivous ym. mahdolliset kulutustarvikkeet). Liikennöitsijä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Tilaajalle kohteessa havaitsemansa viat ja puutteet, jotka saattavat aiheuttaa vaaraa Liikennöitsijöiden työntekijöiden turvallisuudelle. Liikennöitsijälle luovutetaan tilan avaimet kuitausta vastaan. Liikennöitsijä vastaa siitä, että avaimia säilytetään huolellisesti. Mikäli avaimia katoaa tai varastetaan, Liikennöitsijä vastaa tästä aiheutuneista kustannuksista, kuten lukkojen sarjoituksista.

23 Vakuudet

Liikennöitsijän on ennen liikennöinnin alkamista ja kuitenkin viimeistään kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluttua sopimuksen allekirjoittamista jä-tettävä Tilaajalle sopimusveloitteidensa kaikenpuolisen täyttämisen vakuudeksi Tilaaajan hyväksymä vakuus (esim. Tilaaajan nimiin tehty pankkitalletus, pankin tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus), joka on vähintään kymmenentuhatta (10.000) euroa liikenteessä tarvittavaa linja-autoa kohden, jolloin vakuuden yhteismäärä lasketaan aikataulukaaviosta lasketun suurimman samanaikaisesti tarvittavan linja-automäärän perusteella. Vakuuden on oltava voimassa kaksi (2) kuukautta liikennöimisen alkamisesta. Liikennöitsijä vastaa kaikista vakuuskustannuksista. Vakuus palautetaan, taikka lakkautetaan välittömästi, kun yhteisesti on todettu, että Liikennöitsijä on täyttänyt kaikki sopimuksen tarkoittamat velvollisuutensa.

24 Palveluntuottajalla olevat luvat

Palveluntuottaja vastaa siitä, että kuljetuspalvelua suorittavilla toimijoilla on sopimuskauden ajan voimassa oleva lupa ammatimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä linja-autolla korvausta vastaan Suomessa ja lupa oikeuttaa tämän sopimuksen mukaisiin palveluihin.

25 Toimitusvarmuus

Liikennöitsijä vastaa täysin siitä, että kuljetukset suoritetaan aikataulun ja sovitun mukaisesti. Liikennöitsijän tulee varautua mahdollisiin auton rikkoutumisiin, kuljettajan sairastumiseen / loukkaantumiseen ym. vastaaviin riskeihin.

26 Kuljetuskalustoa koskevat vaatimukset

Palveluun käytettävän kuljetuskaluston on oltava ominaisuuksiltaan, kunnoltaan ja varustukseltaan asianmukainen sekä tarjouspyynnössä olevalla tarjousliitteellä (tarjouslomake, liite 1) kuvatun mukainen.

Palveluun käytettävän kuljetuskaluston tulee täyttää vähintään tarjouspyyntöasiakirjoissa ilmoitetut kriteerit koko sopimuskauden ajan.

27 Palvelua suorittavia kuljettajia koskevat vaatimukset

Kuljettajan vaatimukset:

- Kuljettajalla tulee olla kuljettamansa ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus ja ammattipätevyys
- kuljettajalla tulee olla vähintään suomen kielen suullinen taito
- kuljettajan pukeutumisen on oltava asianmukaista, yhtenäinen vuodenaikaan soveltuva työasu
- kuljettaja noudattaa liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi
- kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolta sairauden, vian, vamman tai väsymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuvat siihen tarvittavat edellytykset.

Tilaaajalla on oikeus vaatia kuljettajan vaihtamista perustellusta syystä.

28 Palvelun raportointi

Liikennöitsijän tulee dokumentoida kaikki Tilaaajalta tulleet huomautukset palvelun tai kaluston laadusta sekä vastata reklamaatioon Tilaaajan määrittelemässä kohtuullisessa ajassa sekä ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi.

29 Yhteydenpito sopimuskauden aikana

Liikennöitsijä varautuu Tilaaajan kanssa pidettäviin kokouksiin ja lisäksi ongelmatilanteista johtuviin tapaamisiin tarpeen mukaan. Liikennöitsijällä ei ole oikeutta veloittaa erikseen tapaamisista.

Liikennöitsijän tulee pyydettäessä Tilaaajan asettamassa määräajassa toimittaa Tilaaajalle jäljennös viranomaisen myöntämästä voimassaolevasta joukkoliikenneluvasta sekä seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva viranomaisen hyväksymä maksusuunnitelma on tehty
- todistus eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta tai selvitys siitä, että eräänntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

Esitetyt tiedot, todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea (3) kuukautta vanhempia niiden esittämisestä.

30 Vahingonkorvausvelvollisuus

Tilaajalla on oikeus saada vahingonkorvausta Liikennöitsijän sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta sekä menetetyistä lippu-tiloista siltä osin kuin vahingon määrä ylittää maksettavan sopimussakon ja palveluista sovitut sanktiot. Liikennöitsijällä on oikeus saada vahingonkorvausta tilaajan sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta. Korvauksen enimmäismäärä on palvelun laskennallinen 12 kuukauden hinta. Liikennöitsijällä ei ole oikeutta saada korvausta välillisistä vahingoista. Näiden ehtojen mukaiset vahingonkorvausvelvollisuuden rajoitukset eivät koske tapausta, jossa sopijapuoli on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

31 Salassapito

Tilaaja noudattaa julkisyhteisönä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä muussa lainsäädännössä olevia salassapitoa ja julkisuutta koskevia säännöksiä. Sopijapuolet pitävät toisiltaan saamansa luottamukselliseksi merkityn tai muuten luottamukselliseksi tai liikesalaisuudeksi katsottavan aineiston salassa eivätkä käytä tietoja muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Tilaajalla on kuitenkin velvollisuus noudattaa julkisuus- ja salassapitolainsäädännön mukaisia velvoitteitaan. Sopijapuolet vastaavat, että kaikki heidän palveluksessaan olevat samoin kuin alihankkijat noudattavat tätä määräystä. Tämä määräys on voimassa myös sopimuksen päättymisen jälkeen. Salassapitovelvollisuus ei koske tietoa, joka on yleisesti saatavilla tai julkista tai jonka sopijapuoli on saanut laillisesti haltuunsa muuten kuin toiselta sopijapuolelta. Sopijapuolet huolehtivat omilla vastualueillaan, että tietosuojaa ja salassapitoa koskevat säädökset ja viranomaisten antamat määräykset otetaan huomioon. Jos sopimus päättyy tai purkautuu, sopijapuoli palauttaa tai toisen sopijapuolen suostumuksella hävittää toisen sopijapuolen luottamuksellisen aineiston. Aineistoa ei saa hävittää, mikäli laki tai viranomaisten määräykset vaativat säilyttämistä. Sopijapuolella on oikeus käyttää toimituksen yhteydessä hankkimaansa ammattitaitoa ja kokemusta. Tämä sopimus on julkinen.

32 Sopimuksen siirto

Tilaajalla on oikeus siirtää sopimukseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa yksikölle, jolle Tilaajan tehtävät siirtyvät, kuten esimerkiksi seudulliselle joukkoliikenneviranomaiselle. Siirrosta on ilmoitettava Liikennöitsijälle etukäteen kirjallisesti. Muunlainen sopimuksen siirto on sallittu vain kummankin sopijapuolen allekirjoittamalla siirtosopimuksella. Sopijapuolen mahdollinen sulautuminen kolmannen osapuolen kanssa ei vaikuta sopimuksen voimassaoloon tai ehtoihin. Sopijapuolia koskeva osakeyhtiölain mukainen jakautuminen ei vaikuta sopimuksen voimassaoloon tai ehtoihin, vaan sopimus siirtyy sellaisenaan uuden yhtiön vastattavaksi. Tilaajalla on kuitenkin jakautumisen yhteydessä halutessaan oikeus irtisanoa sopimus neljän (4) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Sopijapuolet sitoutuvat tiedottamaan toiselle sopijapuolelle hyvissä ajoin mahdollisista sulautumis- ja jakautumissuunnitelmistaan.

33 Sopimuksen muutokset

Mikäli tähän sopimukseen vaikuttavat pakottavat säädökset muuttuvat niin, että sillä on pakottavia vaikutuksia tämän sopimuksen sisältöön, tämä sopimus muuttuu vastaavasti. Muutoin sopimusosapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta kirjallisesti, muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat sopimusosapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet sopimusosapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

34 Ylivoimainen este

Vapauttamisperusteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehdessään, joka on sopijapuolista riippumaton ja jonka seuraamuksia ei voida estää ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla poikkeuksellisen vaikea työvoimatilanne, sota, kapina, pakko-otto tai takavarikko julkiseen tarpeeseen, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energijakelun keskeytys, työselkkäus, tulipalo tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen sopijapuolista riippumaton syy. Jos sopimusveloitteen viivästyminen johtuu tällaisesta ylivoimaisesta esteestä, sopimusveloitteen täyttämisaikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena. Sopijapuolten on viipymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä kirjallisesti toiselle sopijapuolelle samoin kuin esteen lakkaamisesta. Vapauttamisperusteeksi katsotaan myös sopijapuolen alihankkijaa kohdannut ylivoimainen este, mikäli alihankintaa ei voida ilman kohtuuttomia kustannuksia tai oleellista ajanhukkaa hankkia muualta.

35 Sopimuksen purku ja hinnanalennus

Sopijapuoli saa purkaa sopimuksen kokonaan tai osittain seuraavissa tapauksissa:

- sopimuksen saa purkaa kokonaan, jos sopimuksen tarkoitus jää loukkauksen johdosta olennaisesti saavuttamatta taikka jos toinen sopijapuoli on olennaisesti rikkonut sopimusveloitteitaan
- sopimuksen täyttäminen todetun ylivoimaisen esteen jatkumisen vuoksi viivästyy yli neljä (4) kuukautta.

Tilaaja saa purkaa sopimuksen kokonaan:

- jos Liikennöitsijä olennaisesti laiminlyö velvollisuutensa tuottaa sopimuksen mukaista palvelua erityisesti liikennöinnin säännöllisyyden, liikenteessä käytettävän kaluston tai palvelun muun laadun osalta
- jos Liikennöitsijä laiminlyö itseään sitovan työehtosopimuksen määräysten noudattamisen tai työsuojelumääräysten noudattamisen ja laiminlyönti on olennaista ja jatkuvaa

- jos liikennöitsijä jättää olennaisilta osin noudattamatta nk. tilaajavastuulaissa (1233/2006 muutoksineen) tarkoitettuja lakisääteisiä velvoitteita taikka ei viivytyksettä anna tilaajalle asian selvittämiseksi tarpeellisia ja riittäviä selvityksiä tai tietoja
- jos Liikennöitsijä tai sen johtoon kuuluva henkilö tuomitaan rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla hankintalaissa luetelluista rikoksista (laki julkisista hankinnoista 53 §).

Mikäli sopimusrikkomus on korjattavissa, sopijapuoli voi purkaa sopimuksen vain, mikäli sopimusrikkomukseen syyllystynyt sopijapuoli ei ole korjannut sopimusrikkomustaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun sopijapuoli on kirjallisesti huomauttanut rikkomuksesta.

Olennaisena sopimusrikkomuksena pidetään aina seuraavia seikkoja:

- Liikennöitsijän kuljetuskalusto on siinä ilmenneiden virheiden tai niiden korjaamista koskevien odotus- tai korjausajkojen perusteella osoittautunut niin huonolaatuiseksi tai virheelliseksi, että sitä ei sopimuskaudella voida kokonaisuudessaan tai olennaisilta osiltaan käyttää sovitussa käytössä
- Liikennöitsijä ei täytä sopimusta sovitussa määräajassa eikä näytä toteen, että sopimuksen täyttämättä jättäminen johtuu ylivoimaisesta esteestä tai Tilaajasta johtuvasta syystä
- Liikennöitsijän liikenteestä vastaava henkilö on menettänyt kokonaan tai joiltain osin hänelle ko. säädöksissä asetetut edellytykset, eikä hänen tilalleen aseteta kohtuullisessa ajassa ao. edellytykset täyttävää henkilöä.

Jos Liikennöitsijä joutuu saneerausmenettelyyn, konkurssiin, selvitystilaan tai muutoin sellaisiin taloudellisiin vaikeuksiin, että on syytä olettaa sopimusveloitteiden täyttämisen vaarantuvan tai Liikennöitsijä poistetaan ennakkoperintärekisteristä, Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus välittömästi vaikutuksien kokonaan tai määrättyiltä osin ilmoittamalla siitä kirjallisesti Liikennöitsijälle.

Purkaminen on aina tehtävä kirjallisesti.

Sopimuksen purkautuessa Liikennöitsijä on velvollinen välittömästi palauttamaan Tilaajalle mahdolliset etukäteismaksut, hallussaan olevan lipputulot ja Tilaajan liikennöitsijälle mahdollisesti luovuttamat laitteet, tietojärjestelmät, niiden käyttöoikeudet ja muun materiaalin.

Jos sopimus purkautuu, sopijapuolella on lisäksi oikeus vahingonkorvaukseen kohdan 30 mukaisesti. Tilaajalla on sopimuksen tai sen osan purkamisen sijasta oikeus vaatia Liikennöitsijältä kohtuullista hinnanalennusta. Oikeutta ei kuitenkaan ole siltä osin, kuin palvelussa on virhe, jonka johdosta Liikennöitsijä on velvollinen maksamaan Tilaajalle sopimussakkoa sovitun palvelutason alittumisen takia. Sopijapuolet katsovat Tilaajan vahingon määrän sopimuksen purkautumistilanteessa Liikennöitsijästä johtuvasta syystä olevan vähintään vakuuden suuruinen ilman, että Tilaaja esittäisi tarkempaa selvitystä vahingon määrästä.

36 Sopimuksen irtisanominen muuttuneiden olosuhteiden johdosta

Tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus välittömin vaikutuksin, mikäli Liikennöitsijän olosuhteissa, kuten esimerkiksi tarjouspyynnössä asetetuissa kelpoisuusehtojen täyttämisenä, on tapahtunut olennainen muutos ja Tilaaaja osoittaa, ettei olisi tehnyt sopimusta Liikennöitsijän kanssa, mikäli kyseinen olosuhteiden muutos olisi ollut Tilaaajan tiedossa sopimuksentekohetkellä. Tällöin Liikennöitsijällä on oikeus saada täysimääräinen maksu sopimuksen päättymishetkeen mennessä tehdystä työstä, mutta ei oikeutta muuhun korvaukseen irtisanomisen johdosta.

37 Elinkeinonharjoittajien välinen kielletty kilpailunrajoitus

Palveluntuottaja vahvistaa tämän sopimuksen allekirjoituksella, ettei se ole tämän sopimuksen tarjouskilpailun aikana tai sopimuksentekohetkellä syyllistynyt kilpailulain tarkoittamaan keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelli) kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla tilaaajan toiminta-alueella.

Mikäli palveluntuottajan todetaan lainvoimaisella päätöksellä syyllistyneen edellä mainittuun kilpailulain tarkoittamaan elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin), palveluntuottaja on velvollinen suorittamaan tilaajalle sopimussakkona 20 % suoritetun ja maksetun palvelun kokonaisarvosta korkoineen vaatimuspäivästä lukien ja korvaamaan sopimussakon määrän ylittävät tilaajalla aiheutuneet vahingot. Näiden lisäksi palveluntuottajan on korvattava asian selvittämisestä aiheutuneet kustannukset ja oikeudenkäyntikulut korkoineen. Mikäli palveluntuottaja paljastaa kartellin ja vapautetaan kilpailulain 14 §:n (12.8.2011/948) perusteella kokonaan seuraamusmaksusta, palveluntuottaja vapautuu tämän ehdon mukaisen sopimussakon maksamisesta.

38 Maksuehto

Maksut maksetaan laskun perusteella. Lasku eräännyy maksettavaksi neljäntoista (14) päivän kuluttua hyväksyttävän laskun saapumisesta. Viivästyskorko on enintään kulloinkin voimassa olevan korkolain 4 §:n 1 mom. mukainen.

39 Muut ehdot

Tilaaajan tulee valmiuslain (1080/1991 muutoksineen) 40 §:n 1 momentin nojalla poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muihin toimenpiteisiin varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Liikennöitsijä sitoutuu valmiuslain 2 §:ssä määritellyissä poikkeusoloissa ja muissa vaikutuksiltaan vastaavissa vakavissa häiriötilanteissa noudattamaan Tilaaajan yksipuolisesti antamia määräyksiä. Korvaus maksetaan tämän sopimuksen kohdan 6 (Ylimääräiset ajot) mukaisesti. Etukäteisvalmisteluista voidaan sopia erikseen salaisella liitteellä.

Tilaaaja on allekirjoittanut Eurooppalaisen peruskirjan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa. Liikennöitsijällä (sen omistussuh-teista riippumatta) on soveltuvin osin samat vastuut varmistaa tai edistää

naisten ja miesten välistä tasa-arvoa kuin Tilajalla olisi, jos se olisi tarjonnut palvelun suoraan.

40 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Mahdolliset sopimuserimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan neuvottelemalla. Mikäli neuvottelut eivät johda sopijapuolia tyydyttävään lopputulokseen, ratkaistaan erimielisyydet ensimmäisenä oikeusasteena Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa. Mikäli sopijapuolet niin sopivat, asia voidaan jättää myös välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

41 Sopimuksessa sovellettava lainsäädäntö

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

42 Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansanaista kappaletta, yksi (1) Tilajalle ja yksi (1) Liikennöitsijälle.

Turku _____.____.2016

_____ _____.____.2016

Turun kaupunki
Tilaja

Liikennöitsijä

_____
Sirpa Korte
joukkoliikennejohtaja

_____
allekirjoitus